

Lehetséges NDC paradigmák

Paradigmagazdák:

- Banyár József
- Gál Róbert Iván
- Mészáros József

Budapest, 2010 május 13.

Kiindulópont – avagy milyen problémákra reflektálunk javaslatunkkal

- átfogó, kötelező öregségi nyugdíjrendszerre szükség van
 - alapnyugdíjra szükség van, de az nem elegendő
 - a nyugdíj-források a szükségletekhez képest szűkösek, és egyre inkább azok lesznek, ezért fontos a források legitimált elosztása
 - az elosztás akkor legitimált, ha
 - átlátható → pontos számbavétel
 - minél inkább elismeri a saját hozzájárulást
 - a rendszert távol kell tartani a rövid távú politikai rögtönzésektől
- automatizmusok
- pontosan kimutatni, hogy mi mibe kerül

Budapest, 2010 május 13.

A mai magyar nyugdíjrendszert a következő pontokon kell megváltoztatni

- 0. pillér: létre kell hozni egy alapnyugdíjat rezidensi jogon nyújtó pillért – vagyis az állam mindenképpen nyújtson nyugdíjat!
- I. pillér: át kell azt alakítani egyéni számlás rendszerré (NDC rendszer)
- II. pillér: megtartani, esetleg növelni a fedezett rendszer arányát (hosszú távon esetleg kiválthatná az I. pillért), megtartani a DC működési elvet – viszont szervezeti, működési reform
- III., IV., ... stb. pillér: az adórendszerrel (de nem adókedvezményekkel!) és más eszközökkel (átgondolt propaganda, oktatás) ösztönözni a hosszú távú megtakarításokat, illetve az alsó- és középosztály vagyonosodását általában

Budapest, 2010 május 13.

0. pillér – az alapnyugdíj

- alapnyugdíjra azért van szükség, mert a magyar politika hosszú távon úgysem menne el szórtanul a kiterjedt öregkori szegénység mellett → jobbnak tartjuk az átfogó megoldást, mint a rögtönzéseket
- az alapnyugdíj koncepciója ellentétes fő elvünkkel, az egyéni hozzájárulás minél teljesebb körű számbavételével → kompromisszum
→ az alapnyugdíj összege erősen limitált, csak végső menedék, nem a fő megoldás (az összegre konkrét javaslatot nem tettünk!)
→ a normál nyugdíj 62 éves korhatáránál jelentősen magasabb kortól kezdve nyílna csak meg ez az ellátás és a várható élettartam növekedésével ez a kor automatikusan növekedne
→ az alapnyugdíj nem a munkanyugdíjon felül jár, hanem azt egészíti ki, ha az nem érné el az alapnyugdíj szintjét

Budapest, 2010 május 13.

I. Pillér – az egyéni számlás (NDC) rendszer – 1.

- a *tényleges*, egyénhez köthető járulékbefizetéseket (nem a járulékelőírásokat!) egyéni számlán tartjuk nyilván és kamatoztatjuk
- az egyéni számla egyenlegének egy része a járadék megindulásáig örökölhető – de csak a hozzátartozók által, és csak azok egyéni számlájára (tehát csak nyugdíj-célra)
- a járadék akkor indulhat meg, ha
 - a számla tulajdonosa betöltött egy bizonyos minimális kort („nyugdíj-korhatár”)
 - a számláján elegendő pénz áll rendelkezésre egy minimális szintű nyugdíjhoz
 - a számla tulajdonosa nem akarja halasztani a nyugdíj megindulását

Budapest, 2010 május 13.

I. Pillér – az egyéni számlás (NDC) rendszer – 2.

- a járadék mértéke aktuáriusan korrekt egyszemélyes járadék, a várható hátralévő élettartam figyelembe vételével, hacsak
- a járadékos nem házas. Ekkor aktuáriusan korrekt két életre szóló járadékot állapítanak meg részére hasonló elven, a házastárs várható hátralévő élettartamának párhuzamos figyelembe vételével
- vagyis az özvegyi járadék nem elkülönült intézmény, a rendszer szerves része

Budapest, 2010 május 13.

I. Pillér – az egyéni számlás (NDC) rendszer – 3.

- ha nyugdíjkorhatár betöltésekor a számlatulajdonos számláján nincs elég tőke, akkor a járadék megindulását halasztania kell addig, amíg
 - a meglévő tőkét legalább a minimális járadékra tudja váltani
 - betölti az alapnyugdíj-jogosultság korhatárát – ekkor a tőkéje szerinti járadékot (akkor is, ha az 0) kiegészítik az alapnyugdíj szintjére
- az egyéni számlát a járadékos szakaszban is vezetik, ekkor a járadék prospektív díjtartaléka szerepel azon
- ily módon a rendszer kötelezettségállománya megegyezik az egyéni számlák összegével

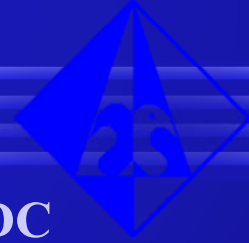
Budapest, 2010 május 13.

I. Pillér – az egyéni számlás (NDC) rendszer – indexálás - a paradigma szétágazása

- az egyéni számlákat mind a felhalmozási, mind a járadékos szakaszban ugyanolyan mértékben indexálják – a járadék is ezzel a mértékkel nő
- a járadék indexálásának mértékére több lehetőség adódik, a rendszer hosszú távú „jövőképétől” függően. A két szélső eset, amit kidolgoztunk:
 1. Az „önfenntartó” NDC
 2. Az „időleges” NDC

Budapest, 2010 május 13.

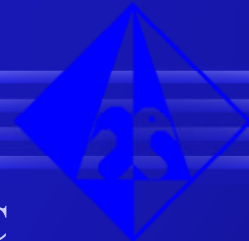

I. Pillér – az „önfenntartó” NDC

az indexálás alapja a nyugdíjvárományokat és a járulékvagyont egyensúlyban tartó index

- ez biztosítja a rendszer hosszú távú fenntarthatóságát és automatikus működését
- viszont a paraméterek (korhatár vagy indexálási mérték) változását igényli

Budapest, 2010 május 13.

I. Pillér – az „időleges” NDC

- az indexálás alapja a bérindex (vagy más, hasonló index)
- ez nem biztosítja a rendszer hosszú távú egyensúlyát, az forrásbevonás nélkül ezzel az indexszel nem működhet. Viszont
- hosszabb távon az NDC rendszer (vagyis az egész I. pillér) feltőkésítésre kerülne,
- egy lehetőség erre, hogy 15 évente az 1998-ashoz hasonló reformot hajtunk végre, vagyis a járulékok $\frac{1}{4}$ -ét átirányítjuk a feltőkésített pillérbe (a kötetben ezt a scenáriót számolták végig)

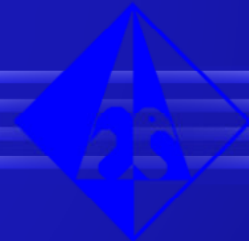
Budapest, 2010 május 13.

Az átalakítás ütemezése

A „Bajnai csomag” egyensúlyt teremtett, a várományok jelentős visszavágása árán, most nagyobb áldozatok nélkül lehetne az egyensúlyt hosszú távon is megőrizni az NDC bevezetése révén

Budapest, 2010 május 13.

Összefoglalás

Olyan rendszerre teszünk javaslatot, mely:

- a rendszer szabályozását, kiveszi a napi politika döntései alól, a rendszert nem esetleges politikai döntések, hanem szabályok tartják egyensúlyi pályán,
- a magukról gondoskodni képtelen rászorulókat, ha már képtelenek az egyéni teljesítményre támogatja,
- olyan járulék és ellátási szabályokat alkot melyek a rendszer rövid, közép és hosszú távú egyensúlyát szolgálják
- a generációk közötti méltányos tehermegosztás szabályait megalkotja és a rendszert e szerint működteti.

Budapest, 2010 május 13.

A továbbfejlesztés lehetséges irányai

- a gondos gyermeknevelés elismerése a nyugdíjrendszeren belül.
- a magánnyugdíjpénztári rendszer és az „állami rendszer” összehangolása, harmonizációja

Budapest, 2010 május 13.